

Academy of Arts Stettin, Poland

**Liceo Musicale Cardarelli - Conservatorio Puccini
La Spezia, Italy**

Progetto Erasmus + MI.FORMO

in collaboration with

Accademia Europea di Firenze

Tadeusz Szeligowski state Music School of the First Degree in Szczecin

**Academy of Art Stettin
17 October 2021 17.00**

LA MUSICA DELLA *COMMEDIA*

Project by Carla Zanin, Federico Bardazzi, Marco Di Manno

From an idea of Suor Julia Bolton Holloway

*Music Education Department Anna Tarnowska
Choir Master Marta Salvatori
Conductor Federico Bardazzi*

video by Federica Toci

info

<http://www.ensemblsanfelice.com/dante/index.html>

Playlist Video Dante youtube

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLJJChgOGCbAUIjXZOv2TH32IGeYfBwYTq>

Dante's Music

This project is dedicated to the Music of Dante Comedy.

The show, unique in its kind, features actors, vocal soloists, chorus, multi-instrumentalists (with original instruments), a very impressive multimedia system with video projections, lights and audio that themselves become commentaries on music.

All the pieces performed are the result of a philological research and are taken from original codes and manuscripts.

Ten projekt jest poświęcony Muzyce Dantego Comedy.

W wyjątkowym w swoim rodzaju spektaklu występują aktorzy, soliści wokalni, chór, multiinstrumentaliści (z oryginalnymi instrumentami), bardzo efektowny system multimedialny z projekcjami wideo, światłami i dźwiękiem, które same stają się komentarzem do muzyki.

Wszystkie wykonywane utwory są wynikiem badań filologicznych i pochodzą z oryginalnych kodeksów i rękopisów.

Hell

1. *Lauda Amor dolze senza pare* (Laudario di Cortona) *Instrumental*
2. *Hell XXXIV, 1-3 Vexilla regis prodeunt inferni* *Choir*

Purgatory

3. *Lauda Giso Cristo glorioso* (Laudario Fiorentino) *Instrumental*
4. *Purgatory II, 106-119 Amor che nella mente mi ragiona* – In exitu Israël de Aegypto *Gabriela Zaloba*
5. *Purgatory VII, 82-84 - VIII, 1-6 Salve Regina* *Elsa Canepa*
6. *Purgatory XI, 1-24 Lauda O Padre nostro che ne'cieli stai* (Laudario Fiorentino) *Zuzanna Czubak*
7. *Purgatory XIX, 19-24 Lauda Io son dolce sirena* (Laudario Fiorentino) *Gabriela Zaloba*
8. *Purgatory XXIV, 49-57 Donne ch'avete intelletto d'amore* – Domine, labia mea
9. *Purgatory XXVII, 94-108 Sappia qualunque il mio nome dimanda* *Zuzanna Czubak*
10. *Purgatory XXX, 7-12 Lauda Veni, de Libano sponsa mea* (Laudario Fiorentino) *Elsa Canepa*
11. *Purgatory XXX, 13-20 Benedictus, Manibus o date lilia plenis* (Laudario Fiorentino)
12. *Purgatory XXX, 82-84 Lauda Alleluia alto re di Gloria* (Laudario Fiorentino). In te, Domine, speravi *Elsa Canepa, Marta Leonardi*

Heaven

13. *Lauda Dall'alta luce* (Laudario Fiorentino) *strumentale organo Lavinia Camarin*
14. *Heaven VII, 1-9 Agios o Theos*
15. *Heaven VIII, 37-39 Voi che 'ntendendo il terzo ciel movete, Voi che 'ntendendo il terzo ciel movete* – Agios o Theos **Marchetto da Padova**
16. *Heaven XXIII, 97-111 Ave Maria* *Elsa Canepa*
17. *Heaven XXVII, 1-3 Gloria Spiritus et alme* **Egardus** *Elsa Canepa, Catherine Sletner*
18. *Heaven XXVIII, 94-97, 115-120 Sanctus* **Gratiosus** *Gabriela Zaloba*
19. *Heaven XXXIII, 1-9 Vergine madre, figlia del tuo figlio* *Elsa Canepa, Gabriela Zaloba*

Duration 1.15

Vocal Instrumental Ensemble Poland - Italy

Voices

Elsa Canepa	Soprano
Eleonora Cantale	Soprano
Zuzanna Czubak	Soprano
Oliwia Tymek	Soprano
Aleksandra Lukaszewicz	Alto
Gabriela Zaloba	Alto
Marcel Kruszynski	Bass

Instruments

Valentino Bagno	Flute
Alida Harms	Flute
Marta Leonardi	Fiddle
Olga Massa	Bassoon
Francesco Pegazzano	Bassoon
Sara Butticè	Guitar
Cathrine Sletner	Guitar
Arianna Maria Angelotti	Harp
Emma Bragazzi	Fiddle
Lavinia Camarin	Organ, Bells

narrator.....

Dante...

Choir Master Marta Salvatori

Conductor Federico Bardazzi

Characters

HELL

Choir of the damned Souls

PURGATORIO

Bonagiunta da Lucca

Casella

Choir of the Angels

Matelda (Lia)

Sirena

HEAVEN

Angel

Carlo Martello

Giustiniano

Salomone

San Bernardo

Hell

Lauda *Amor dolce senza pare* (Laudario di Cortona) *instrumental*

Vexilla regis prodeunt inferni

Coro dei demoni

Purgatorio

Lauda *Amor dolce senza pare* (Laudario di Cortona) *instrumental*

Amor che nella mente mi ragiona – In exitu Israël de Aegypto
contrafactum of Mariam Matrem Virginem (LV)

Casella, Coro

ANTIPHONA Salve Regina I (AO 6 f. 94v)

O Padre nostro che ne' cieli stai

contrafactum of Lamentomi et sospiro (Lauda, Laudario Fiorentino BR 18)

Io son dolce sirena

contrafactum of Co' la Madre del Beato (Lauda, Laudario Fiorentino BR 18)

Sirena

Donne ch'avete intelletto d'amore – Domine, labia mea

contrafactum of Imperayritz de la ciutat joyosa (LV)

Bonagiunta da Lucca, Coro

Sappia qualunque il mio nome dimanda

contrafactum of Maravillosos miragres (Cantiga 272, BNCF, BR 20)

Matelda

Veni, de Libano sponsa mea

Contrafactum di Peccatrice nominata Magdalena da Dio amata (Lauda, Laudario Fiorentino BR 18)

Salomone

Benedictus - Manibus o date lilia plenis

Benedictus *Missa XVIII* (AO 6 f. 140v), *contrafactum* of Ortorum virentium / Virga Yesse / Victime paschali laudes (Lauda, Laudario Fiorentino BR 18)

ANTIPHONA Alleluia alto re di Gloria (Lauda, BR 18) cum PS. 30 (1-8) In te, Domine, speravi II (TO p. 142 a) **Choir of Angels**

Heaven

Dall'alta luce (Lauda, Laudario Fiorentino BR 18) *organ*

Agios o Theos (Byzantine Chant, Manuscript from St. Apollinare in Classe sec. XII)

Giustiniano, Choir

Voi che 'ntendendo il terzo ciel movete

contrafactum of Verso l'amato li occhi suo l'amante

Carlo Martello, Voi che 'ntendendo il terzo ciel movete – Agios o Theos

contrafactum of Ave regina / Mater innoctentiae **Marchetto da Padova** (PMFC 37 pag. 129)

Carlo Martello, Giustiniano

Ave Maria (Plainchant)

Gloria spiritus et alme *Egardus* (PMFC 18, pag. 90)

Sanctus *Gratiosus* (PMFC 17, pag. 79)

Vergine madre, figlia del tuo figlio

Contrafactum of Parade mentes ora (Cantiga 241, BNCF 52, BR 20)

San Bernardo

codex

AC 693 Assisi Biblioteca Comunale Antifonario 693, ca 1200

Add MS 29987 London British Library ca 1300

AO Aosta Seminario Maggiore 6 Antifonario, ca 1200

AAF Antifonario Arcivescovile di Firenze circa 1250

BNCF BR 18 Laudario Fiorentino di Santo Spirito

BNCF BR 20 Cantigas de Santa Maria de Alfonso X *El Sabio*

Laudario di Cortona

Laudario Senese

LV Llibre Vermell de Montserrat

OMB Oxford Medieval Book

MP Montpellier 13

PMFC Poliphonic Music Fourteenth Century

TO Tonarium Oddonis, sec. XII ed. Cousse-maker

THE MUSIC OF THE COMEDY
PRESENTATION

The Ensemble San Felice of Florence, an ancient music group active for over twenty years on the Italian and international scene, proposes in collaboration with Opera Network the show La Musica della Commedia, born from an idea of the internationally renowned medievalist Sister Julia Bolton Holloway is made by Carla Zanin, together with the musicians Federico Bardazzi and Marco Di Manno. The performance, lasting about 90 minutes, is performed by two reciting voices, instrumentalists and singers with the addition of a children's choir.

The show La Musica della Commedia, thanks also to the support of the European Union, was presented in Spain, Germany, Portugal and Austria. The culmination of the celebrations for the 750th anniversary of Dante's birth, during 2015 he was represented in highly prestigious contexts such as the Ravenna Festival and in the Cathedral of Santa Maria del Fiore in Florence, in co-production with Teatro della Pergola and Opera del Duomo from Florence. Everywhere the acceptance of the public and of the critics was enthusiastic. The CD was published in the November 2015 issue of Classic Voice - ANTIQUA, the DVD by the Dante Alighieri Publishing Company of Rome.

Music is a major presence in the Divine Comedy. The work done focused on the analysis of Dante's text in order to select a series of moments in which the music is mentioned. It was therefore proceeded to an accurate search of the musical passages to perform, both in the Florentine codes and in those coming from other cities where the supreme poet stayed or with which he was directly or indirectly in contact. From this fascinating research came the show, in which poetry, music and images blend harmoniously, creating a true total work of art.

The structure is as follows: a reciting voice reads the captions that clarify the context, explaining to the public in which moments of the Comedy we find ourselves, what are the characters that manifest

themselves and what is happening; the second reciting voice reads Dante's verses that introduce the musical piece, which is then performed in immediate succession. To accompany each piece an artistic video is projected in which, in a complex abstract elaboration, the splendid images of the mosaics of the Baptistery of San Giovanni are alternated, of miniatures taken from medieval codices and of some of the greatest masterpieces of medieval and Renaissance art. All of this creates a strong media impact, a bridge between ancient and modern that takes into account philological research, but at the same time makes Dante's work even more alive in the 21st century.

As you know, during his extraordinary journey the poet encounters a large group of characters, some of whom sing songs of various kinds, often songs written by Dante himself (as in the case of Casella who intones Amor who thinks in my mind or Bonagiunta from Lucca from which we listen to Women who have intellect of love). Sometimes they are instead liturgical songs, as in the case of Piccarda who sings an Ave Maria. Where there are no single characters, to sing are the souls or angels or even allegorical figures such as the Virtues. In this case the performance is entrusted to the choir, which can be female, male or even made up of mixed voices. These can be divided into two broad categories, Latin passages and vernacular passages, thus including Gregorian chants, polyphonies of Ars Nova, laude, Cantigas de Santa Maria by Alfonso X, all belonging to the historical period in which Dante lived.

The Gregorian chants are drawn both from the repertoire of the Office of the Hours and from that of the Mass, ranging between liturgical dramas, antiphons, psalms, responsories, hymns, songs of the Proper and of the Ordinary of the Mass. In the execution of the pieces, the relationship with the Dante text was given precedence, thus neglecting, in some cases, the liturgical customs: most of the psalms are performed without doxology and without being preceded and concluded by the antiphon; the passages of the Proper of the Mass are performed without the psalmodic verse and the resumption. In addition, the latter are always sung by a specific character, outside the liturgical context: an Angel, Matelda, Solomon.

As for the vernacular repertoire, the operation was more complex but at the same time extremely stimulating. For the poetic texts to be set to music, sometimes in the absence of original melodies, the historical practice of contrafactum was used, that is, the adaptation of a different text to a pre-existing music. It was a question of choosing music that could be combined under various points of view (style, metric, epoch, geographical origin) to the poetic text. The choice made spans across many geographical areas and different musical genres, and includes some of the most famous collections of the Middle Ages, such as the Llibre Vermell de Montserrat and the Cantigas de Santa Maria by Alfonso X el Sabio or the Florence Laudario kept in the National Library of Florence.

MUZYKA KOMEDII PREZENTACJA

Ensemble San Felice z Florencji, antyczna grupa muzyczna działająca od ponad dwudziestu lat na scenie włoskiej i międzynarodowej, proponuje we współpracy z Opera Network przedstawienie La Musica della Commedia, zrodzone z pomysłu światowej sławy mediewistki siostry Julii Bolton Holloway jest autorstwa Carla Zanin, wspólnie z muzykami Federico Bardazzi i Marco Di Manno. Spektakl, trwający około 90 minut, wykonują dwa głosy recytujące, instrumentalści i śpiewacy z udziałem chóru dziecięcego.

Spektakl La Musica della Commedia, również dzięki wsparciu Unii Europejskiej, był prezentowany w Hiszpanii, Niemczech, Portugalii i Austrii. Kulminacją obchodów 750. rocznicy urodzin Dantego, w 2015 roku był reprezentowany w bardzo prestiżowych kontekstach, takich jak Festiwal w Rawennie oraz w katedrze Santa Maria del Fiore we Florencji, w koprodukcji z Teatro della Pergola i Opera del Duomo z Florencji. Wszędzie akceptacja opinii publicznej i krytyków była entuzjastyczna.

Płyta została opublikowana w listopadowym wydaniu Classic Voice - ANTIQUA, DVD wydanym przez Dante Alighieri Publishing Company z Rzymu.

Muzyka jest główną obecnością w Boskiej Komedii. Wykonana praca koncentrowała się na analizie tekstu Dantego w celu wyselekcjonowania serii momentów, w których mowa jest o muzyce. Przystąpiono zatem do dokładnego przeszukania muzycznych pasażów do wykonania, zarówno w kodeksach florenckich, jak i tych pochodzących z innych miast, w których przebywał najwyższy poeta lub z którymi miał bezpośredni lub pośredni kontakt. Z tych fascynujących poszukiwań powstał spektakl, w którym poezja, muzyka i obrazy harmonijnie mieszają się, tworząc prawdziwe totalne dzieło sztuki.

Struktura jest następująca: recytujący głos odczytuje podpisy, które wyjaśniają kontekst, wyjaśniając publiczności, w jakich momentach Komedii się znajdujemy, jakie postacie się manifestują i co się dzieje; drugi głos recytujący czyta wersety Dantego, które wprowadzają utwór muzyczny, który jest następnie wykonywany bezpośrednio po sobie. Każdemu dziełu towarzyszy artystyczny film wideo, w którym w złożonym abstrakcyjnym opracowaniu na przemian przeplatają się wspaniałe obrazy mozaik bazyliki San Giovanni, miniatury zaczerpnięte ze średniowiecznych kodeksów oraz niektóre z największych arcydzieł średniowiecza i renesansu. Sztuka. Wszystko to tworzy silne oddziaływanie medialne, pomost między starożytnością a nowoczesnością, uwzględniający badania filologiczne, ale jednocześnie ożywiający twórczość Dantego w XXI wieku.

Jak wiecie, podczas swojej niezwykłej podróży poeta spotyka dużą grupę postaci, z których niektórzy śpiewają różnego rodzaju pieśni, często piosenki napisane przez samego Dantego (jak w przypadku Caselli intonującej myśli Amora czy Bonagiunty z Lucca, z której słuchamy Kobiet, które mają intelekt miłości). Czasami są to raczej pieśni liturgiczne, jak w przypadku Piccardy, który śpiewa Ave Maria. Tam, gdzie nie ma pojedynczych postaci, śpiewają dusze lub anioły, a nawet alegoryczne postacie, takie jak Cnoty. W tym przypadku wykonanie powierza się chórowi, który może być żeński, męski, a nawet składać się z głosów mieszanych. Można je podzielić na dwie szerokie kategorie, łacińskie i wernakularne, w tym śpiewy gregoriańskie, polifonie Ars Nova, laude, Cantigas de Santa Maria Alfonsa X, wszystkie należące do okresu historycznego, w którym żył Dante.

Śpiewy gregoriańskie pochodzą zarówno z repertuaru Godzin, jak i Mszy św., obejmując dramaty liturgiczne, antyfony, psalmy, responsoria, hymny, pieśni Właściwe i Ordynariusz Mszy. spośród utworów nadano pierwszeństwo relacji z tekstem Dantego, pomijając w niektórych przypadkach zwyczaj liturgiczny: większość psalmów jest wykonywana bez doksologii i bez poprzedzania i zakończenia antyfoną; fragmenty Właściwej Mszy wykonuje się bez wersetu psalmowego i wznowienia. W dodatku te ostatnie są zawsze śpiewane przez określoną postać, poza kontekstem liturgicznym: Anioł, Matelda, Salomon.

Jeśli chodzi o repertuar wernakularny, operacja była bardziej złożona, ale jednocześnie niezwykle stymulująca. Do muzyki poetyckich tekstów, niekiedy przy braku oryginalnych melodii, stosowano historyczną praktykę kontrafaktu, czyli adaptacji innego tekstu do wcześniej istniejącej muzyki. Chodziło o dobór muzyki, którą można łączyć z różnych punktów widzenia (styl, metryka, epoka, pochodzenie geograficzne) do tekstu poetyckiego. Wybór ten obejmuje wiele obszarów geograficznych i różnych gatunków muzycznych i obejmuje niektóre z najbardziej znanych kolekcji średniowiecza, takie jak *Llibre Vermell de Montserrat* i *Cantigas de Santa Maria* autorstwa Alfonso X el S.

LA MUSICA DELLA *COMMEDIA* LYRICS

W średniowiecznych rękopisach Dante autor jest ukazany na czerwono, w czerwonej sukni doktora jako nauczyciel, ale w swoim tekście Dante pielgrzym, marzyciel, jest na niebiesko, jako uczeń, uczeń i reprezentuje nas samych, czytelnicy, ucząc się na bieżąco - jak Pinokio Collodiego, jak Lucjusz Apulejusza. Średniowieczny Dante nie jest poważną postacią posągu w Santa Croce, ale zdolnym do śmiechu, szkolnego żartowania, popełniania błędów, które nas tego uczą.

INFERNO

Vexilla regis prodeunt inferni

Choir of the damned Souls

[It is Good Friday, 25 March, 1300. There is no music in the Inferno except this reference to the Crusaders' hymn (especially the Templars) sung on Good Friday at the Cross. This hymn is cited here by pagan Virgil in reference to Hell, the place degli dei falsi e bugiardi (of the false and lying gods), while he shows Dante Hell's Ruler, Satan.]

[Jest Wielki Piątek, 25 marca 1300. W Inferno nie ma muzyki poza tym nawiązaniem do hymnu krzyżowców (zwłaszcza templariuszy) śpiewanego w Wielki Piątek pod Krzyżem. Ten hymn jest tutaj cytowany przez pogańskiego Wergiliusza w odniesieniu do Pieła, miejsca degli dei falsi e bugiardi (fałszywych i kłamliwych bogów), podczas gdy on pokazuje Dantego Władcę Pieła, Szatana.]

Voce recitante

"Vexilla regis prodeunt' inferni

verso di noi; però dinanzi mira"

disse 'l maestro mio, "se tu 'l discerni" (Inf. XXXIV, 1-3)

«Vexilla regis prodeunt inferni

Wprost ku nam! Jeśli widzisz za pomroka»

Coro dei demoni Vexilla Regis

Vexilla Regis prodeunt;
fulget Crucis mysterium,
quo carne carnis conditor
suspensus est patibulo.

Confixa clavis viscera
tendens manus, vestigia,
redemptionis gratia
hic immolata est hostia.

Quo vulneratus insuper
mucrone diro lanceae,
ut nos lavaret crimine,
manavit unda et sanguine.

PURGATORIO

Amor che nella mente mi ragiona – In exitu Isräel de Aegypto
contrafactum di Mariam Matrem Virginem

Casella, Choir

[On the shores of Antipurgatory Dante, with Virgil's consent, asks Casella to sing a song composed by Dante himself (Conv. III, D.V.E. II.6, 6). He uses this music as a metaphor for the seduction of the Golden Calf with the Israelites: just as Aaron had permitted the Israelites encamped beneath Mount Sinai to be seduced into making and worshipping the Golden Calf, so has Virgil permitted Dante and the other pilgrims journeying towards the mountain (a symbol for Mount Sinai), to become distracted by Dante's own profane composition. The song draws the hearers to earthly desires and away from climbing the Mountain of which Moses in the Bible and Cato in the Commedia are the keepers. The song is interrupted by the enraged Cato.]

[Na brzegach Antyczyściewego Dantego, za zgodą Wergiliusza, prosi Casellę, aby zaśpiewała pieśń skomponowaną przez samego Dantego (Konw. III, D.V.E. II.6, 6). Używa tej muzyki jako metafory uwiedzenia Złotego Cielca z Izraelitami: tak jak Aaron pozwolił Izraelitom obozującym pod Górą Synaj na uwiedzenie i czczenie Złotego Cielca, tak Wergiliusz pozwolił Dantemu i innym pielgrzymom podróżować w kierunku góry (symbol Góry Synaj), aby rozproszyć własną bluźnierczą kompozycję Dantego. Pieśń przyciąga słuchaczy do ziemskich pragnień i oddala się od wspinania się na Górę, której strażnikami są Mojżesz w Biblii i Cato w Komedii. Piosenka zostaje przerwana przez rozwścieczonego Cato.]

Voce recitante

*Ed io: "Se nuova legge non ti toglie
memoria o uso a l'amoroso canto
che mi solea quietar tutte mie doglie,*

*di ciò ti piaccia consolare alquanto
l'anima mia, che, con la sua persona
venendo qui, è affanata tanto!"*

*"Amor che ne la mente mi ragiona"
cominciò elli allor si dolcemente,
che la dolcezza ancor dentro mi suona.*

*Lo mio maestro e io e quella gente
ch'eran con lui parevan sì contenti,
come a nessun toccasse altro la mente.*

*Noi eravam tutti fissi ed attenti
alle sue note, ed ecco... (Purg. II, 106-119.)*

Aja: «Jeśli tu rządzon prawem nowym,
Nie zapomnialeś miłosne piosenki,
Jaka koileś mego serca męki
Po tyle razy, o pociesz jej nutą
Duszę w swym ciele troskami zatruta!»
Cieñ jał pieśń śpiewać słowiczego tonu:
«Miłość, co mówi do mojego ducha»
Z taką słodczą dla serca i ucha,
Jeszcze mi w duszy drży to jego pienie!
Mój wódcz, a, wszystkie obecne tam cienie,
Otoczyliśmy śpiewaka dokoła,

W stan zachwycenia pogrążeni błogi,
Zapominając celu naszej drogi.
Wtem stanął starzec szlachetny i woła:

Casella Amor che ne la mente mi ragiona

Amor che ne la mente mi ragiona
de la mia donna disiosamente,
move cose di lei meco sovente,
che lo 'ntelletto sovr'esse disvia.

Lo suo parlar sì dolcemente sona,
che l'anima ch'ascolta e che lo sente
dice: "Oh me lassa! ch'io non son possente
di dir quel ch'odo de la donna mia!"

E certo e' mi conven lasciare in pria,
s'io vo' trattar di quel ch'odo di lei,
ciò che lo mio intelletto non comprende;
e di quel che s'intende
gran parte, perché dirlo non savrei. (Conv. III, D.V.E. II.6, 6)

Amor che ne la mente mi ragiona...

Psalmus 113

In exitu Israël de Ægypto,* domus Jacob de populo barbaro,
facta est Judæa sanctificatio ejus;* Israël potestas ejus.
Mare vidit, et fugit;* Jordanis conversus est retrorsum.

Catone

Che è ciò, spiriti lenti? (Purg. II, 120)

ANTIPHONA Salve Regina I

[*Antipurgatorio, the Valley of the Kings. Dante and Virgil cannot continue the pilgrimage when they reach the evening shadows and the Light of Christ is obscured. Therefore they rest in a Valley where negligent rulers and kings dwell. The souls, together with Dante and Virgil, sing the Office of Compline.*]

[*Antipurgatorio, Dolina Królów. Dante i Wergiliusz nie mogą kontynuować pielgrzymki, kiedy dotrą do wieczornych cieni, a Światło Chrystusa zostanie przesłonięte. Dlatego spoczywają w Dolinie, gdzie mieszkają niedbali władcy i królowie. Dusze wraz z Dantem i Virgilem śpiewają Oficjum Kompletu.*]

Voce recitante

"Salve, Regina" *in sul verde e'n su' fiori*
quindi seder cantando anime vidi,
che per la valle non parean di fuori. (Purg. VII, 82-84)

Widziałem duchy, pomiędzy kwiatami
Siedząc nuciły pieśń: Salve Regina.

Coro Ave novella femina - Salve, Regina

*Salve Regina.
Mater misericordie
Vita dulcedo et spes nostra salve*

Padre nostro che ne' cieli stai
contrafactum di Lamentomi et sospiro

[*We are in the first Cornice where the Proud are purged of their sin. Dante particularly emphasizes Pride throughout the Commedia because he knows it is his own greatest sin. The souls processing around the mountain slope are bowed under the weight of great stones, reciting the 'Padre Nostro' in Italian.*]

[*Jesteśmy w pierwszym gzymsie, gdzie Dumni są oczyszczeni ze swoich grzechów. Dante szczególnie kładzie nacisk na Dumę w komedii, ponieważ wie, że jest to jego największy grzech. Dusze przetwarzające się na zboczu góry są pochylone pod ciężarem wielkich kamieni, recytując po włosku „Padre Nostro”.*]

Voce recitante

*“O Padre nostro, che ne' cieli stai,
non circunscritto, ma per più amore
ch'ai primi effetti di là sù tu hai,*

*laudato sia 'l tuo nome e 'l tuo valore
da ogni creatura, com'è degno
di render grazie al tuo dolce vapore.*

*Vegna ver' noi la pace del tuo regno,
ché noi ad essa non potem da noi,
s'ella non vien, con tutto nostro ingegno.*

*Come del suo voler li angeli tuoi
fan sacrificio a te, cantando osanna,
così facciano li uomini de' suoi.*

*Dà oggi a noi la cotidiana manna,
sanza la qual per questo aspro deserto
a retro va chi più di gir s'affanna.*

*E come noi lo mal ch'avem sofferto
perdoniamo a ciascuno, e tu perdona
benigno, e non guardar lo nostro merto.*

*Nostra virtù che di legger s'adona,
non spermentar con l'antico avversaro,
ma libera da lui che sì la sprona.*

*Quest'ultima preghiera, signor caro,
già non si fa per noi, ché non bisogna,
ma per color che dietro a noi restaro”. (Purg. XI, 1-24)*

«Ojczy nasz, niebem nieobjęty twojem,
Przez miłość, z jakąś ukochał głęboko
Pierwsze istoty, co są tam wysoko,
Święć się Twe imię przez wszelkie stworzenie,
Moc, mądrość Twoja przez ich dziękczynienie:
Przyjdź Twe Królestwo, gdy to z swym pokojem
Nie znajdzie do nas, nasz duch mdły, o Boże!
Sam doń o własnej sile dojsć nie może.
Jak aniołowie ofiarę Ci w niebie
Robią z swej woli, śpiewając Hosannę,
Oby tak ludzie robili dla Ciebie!
Dziś nam, błagamy, daj powszechną mannę,
Bez której na tej pustyni żywota
Wstecz idzie, kto się więcej naprzód miota.
Jak winy drugich przebaczymy sami,
Ty na karb łaski policz nasze długi,
Przebacz, a nie patrz na nasze zasługi.
Spraw, nasza wola tak ułomna, oby
Starego wroga uniknęła próby!
Zbaw ją od złego, niech z pokus powstanie.
A tę ostatnią modlitwę, o Panie!
Nie mówim za nas, tu złe nas nie mami,
Lecz za tych, którzy zostali za nami».

Voce recitante

*Era già l'ora che volge il disio
ai navicanti e' ntenerisce il core
lo di c'han detto ai dolci amici addio;*

*e che lo novo peregrin d'amore
punge, se ode squilla di lontano
che paia il giorno pianger che si more. (Purg. VIII, 1-6)*

Była godzina, w której żeglarzowi
Tęsknota serca pamięć dnia odnowi⁶⁴⁶,
Gdy do przyjaciół mówi: Bądźcie zdrowi!
Godzina, w której oko łzy nie wstrzyma,
Płynącej z duszy nowego pielgrzyma,
Gdy dzwon wieczorny słyszy niespodzianie
Smutnie dzwoniący jak na dnia skonanie:

Io son dolce sirena
contrafactum di Co' la Madre del Beato
Sirena

[Dante śni o Syrenie, ale budzi go delikatna dama, alegoria filozofii moralnej; podobnie jak Cato protestuje przeciwko tej pokusie.]

Voce recitante

*"Io son", cantava, "Io son dolce serena,
che marinari in mezzo mar dismago;
tanto son di piacere a sentir piena!*

Io volsi Ulisse del suo cammin vago
Al canto mio; e qual meco s'ausa,
rado sen parte; sì tutto l'appago! !»(Purg. XIX 19-24)

Sirena Io son dolce serena

Io son, Io son dolce serena,
che marinari in mezzo mar dismago;
tanto son di piacere a sentir piena!
Io volsi Ulisse del suo cammin vago
Al canto mio; e qual meco s'ausa,
rado son parte; sì tutto l'appago!

«Jestem» śpiewała: «ta syrena słodka,
Którą gdy żeglarz wędrujący spotka,
Staje wśród morza i nadstawia ucha,
Z taką rozkoszą mojej pieśni słucha!
Śpiew mój z pół drogi Ulissesa zwrócił,
Rzadki odchodzi, kto wszedł w progi moje,
Rzadki się trzeźwi, kogo ja upoję».

Donne ch'avete intelletto d'amore – Domine, labia mea
contrafactum di Imperayritz de la ciutat joyosa
Bonagiunta da Lucca, Coro

[Wciąż jesteśmy na szóstym Tarasie. Bonagiunta da Lucca śpiewa z Dantego Vita nova (XIX, 2-3) pieśń, która ilustruje „dolce stil nuovo”.]

Voce recitante

*Ma dī s'ī veggio qui colui che fore
trasse le nove rime, cominciando,
Donne ch'avete intelletto d'amore*

*E io a lui: "I' mi son un che, quando
Amor mi spira, noto, e a quel modo
ch'è ditta dentro vo significando"*

*"O frate, issa vegg'io" diss'elli, "il nodo
che'l Notaro e Guittone e me ritenne
di qua dal dolce stil novo ch'i odo?" (Purg. XXIV, 49-57)*

Bonagiunta da Lucca Donne ch'avete intelletto d'amore

Donne ch'avete intelletto d'amore,
i' vo' con voi de la mia donna dire,
non perch'io creda sua laude finire,
ma ragionar per isfogar la mente.

Io dico che pensando il suo valore,
Amor sì dolce mi si fa sentire,
che s'io allora non perdessi ardire,
farei parlando innamorar la gente.

E io non vo' parlar sì altamente,
ch'io divenisse per temenza vile;
ma tratterò del suo stato gentile
a rispetto di lei leggermente,
donne e donzelle amoroze, con vui,
ché non è cosa da parlarne altrui.

Angelo clama in divino intelletto
e dice: «Sire, nel mondo si vede
maraviglia ne l'atto che procede
d'un'anima che 'nfin qua su risplende". (Dante, Vita Nuova XIX.2-3)

Donne ch'avete intelletto d'amore...

Psalmus 50 Domine, labia mea aperies

Domine, labia mea aperies,* et os meum annuntiabit laudem tuam.
Quoniam si voluisses sacrificium, dedissem utique;* holocaustis non delectaberis.
Sacrificium Deo spiritus contribulatus;* cor contritum et humiliatum, Deus, non despicias.

Sappia qualunque il mio nome dimanda
contrafactum di Maravillosos miragres
Matelda

[Easter, Holy Thursday, 31 March 1300. Dante dreams of Leah, prophetic of his encounter with Matilda in the Earthly Paradise. We use the music in contrafactum of a Cantiga de Santa Maria (326) of Alfonso X "El Sabio". Its manuscript, reached Florence, likely as a gift from Alfonso following the embassy of Brunetto Latini (Dante's teacher) at the Court at Seville where the King then was, in the quest to have the Florentines aid him become Roman Emperor while the Florentines were seeking his aid against Siena at the time of the Battle of Montaperti. These projects failed and Brunetto was forced into exile following the defeat of the Florentine Guelfs at Montaperti.]

[Wielkanoc, Wielki Czwartek, 31 marca 1300. Dante śni o Lei, proroczej o spotkaniu z Matyldą w Ziemijskim Raju. Wykorzystujemy muzykę w kontrafakcie Cantiga de Santa Maria (326) Alfonsa X „El Sabio”. Jego rękopis dotarł do Florencji, prawdopodobnie jako prezent od Alfonsa po ambasadzie Brunetto Latini (nauczyciela Dantego) na dworze w Sewilli, gdzie przebywał wówczas król, w dążeniu do tego, by Florentczycy pomogli mu zostać cesarzem rzymskim, podczas gdy florentyńczycy szukali jego pomoc przeciwko Sienie w czasie bitwy pod Montaperti. Projekty te zawiodły i Brunetto został zmuszony do emigracji po klęsce florenckich Guelfów pod Montaperti.]

Voce recitante

*Ne l'ora, credo, che de l'oriente
prima raggiò nel monte Citerea,
che di foco d'amor par sempre ardente,*

*giovane e bella in sogno mi pareo
donna vedere andar per una landa
cogliendo fiori; e cantando dicea:*

*“Sappia qualunque il mio nome dimanda
Ch'i mi son Lia, e vo movendo intorno*

Le belle mani a farmi una ghirlanda.

*Per piacermi a lo specchio, qui m'addorno;
ma mia suora Rachel mai non si smaga
dal suo miraglio, e siede tutto giorno.*

*Ell' è di suoi belli occhi veder vaga
Com'io de l'addornarmi con le mani;
lei lo vedere, e me l'ovrare appaga". (Purg. XXVII, 94-108)*

Matelda (Lia) Sappia qualunque il mio nome dimanda

Sappia qualunque il mio nome dimanda
Ch'ì mi son Lia, e vo movendo intorno
Le belle mani a farmi una ghirlanda.

Per piacermi a lo specchio, qui m'addorno;
ma mia suora Rachel mai non si smaga
dal suo miraglio, e siede tutto giorno.

Ell' è di suoi belli occhi veder vaga
Com'io de l'addornarmi con le mani;
lei lo vedere, e me l'ovrare appaga.

Veni, de Libano sponsa mea
Contrafactum di Peccatrice nominata Magdalena da Dio amata
Salomone

[Again we have the theme of the wedding, in this case between Solomon and the Queen of Sheba in the Song of Songs. In this Dante repeats the concept of the three canticles (Inferno, Purgatorio, Paradiso), and their hundred cantos of the Commedia as the Song of Songs of Solomon as celebrating the union between himself and Beatrice.]

[Znowu mamy temat ślubu, w tym przypadku między Salomonem a królową Saby w Pieśni nad Pieśniami. W tym Dante powtarza koncepcję trzech pieśni (Inferno, Purgatorio, Paradiso) i ich stu pieśni Komedii jako Pieśni nad Pieśniami Salomona jako celebrujących zjednoczenie między nim a Beatrice.]

Voce recitante

*...la gente verace,
venuta prima tra'l grifone ed esso,
al carro volse sè come a sua pace;*

*e un di loro, quasi da ciel messo
"Veni, sponsa, de Libano" cantando
gridò tre volte, e tutte li altri appresso. (Purg. XXX, 7-12)*

Salomone Veni de Libano, sponsa mea

Veni de Libano sponsa mea, veni de Libano, veni

Veni dilecte mi, egrediamur in agrum, commoremur in villis.
Mane surgamus ad vineas, videamus si floruit vinea,

si flores fructus parturiunt, si floruerunt mala punica :
ibi dabo tibi ubera mea. (Cant. 4, 8 / 7, 11-12)

Benedictus - Manibus o date lilia plenis

Benedictus *Missa XVIII* (AO 6 f. 140v), *contrafactum* di Ortorum virentium / Virga Yesse /
Victime paschali laudes (Lauda, Laudario Fiorentino BR 18)

[The Earthly Paradise. Again, this is a sort of mottetto because at the same time that the Benedictus is being sung, the Blessed also recite the verse in Classical Latin from Virgil, "Manibus o date lilia plenis", while throwing roses and lilies.]

[Ziemski raj. Znowu jest to rodzaj motta, ponieważ w tym samym czasie, gdy śpiewa się Benedictus, Błogosławiony recytuje również werset po łacinie klasycznej z Wergiliusza „Manibus o date lilia plenis”, rzucając różami i liliami.]

Voce recitante

*Quali i beati al novissimo bando
surgeran presti ognun di sua caverna
la revestita voce alleluiando,*

*cotali in su la divina basterna
si levar cento, ad vocem tanti senis,
ministri e messaggier di vita eterna.*

*Tutti dicean: "Benedictus qui venis!"
e fior gittando e di sopra e dintorno. (Purg. XXX, 13-20)
Manibus o date lilia plenis*

Coro Benedictus

Benedictus, qui venit in nomine Domini! Hosanna in altissimis!
Manibus o date lilia plenis!
Hosanna Filio David.
Manibus...
Benedictus, qui venit in nomine Domini.
Manibus...
Hosanna in Altissimis.
Manibus...
Benedictus, qui venit in nomine Domini.

ANTIPHONA Alleluia alto re di Gloria cum PS. 30 (1-8) In te, Domine, speravi II

Coro degli angeli

[We are still in the Earthly Paradise. After Beatrice speaks is sung with Psalm 30 as in the Matins Office. For this we have chosen for the Alleluia antiphon, required during Easteride, the very beautiful lauda 'Alleluia alto re di gloria' which the Laudario fiorentino used for the Resurrection.]

[Wciąż jesteśmy w Ziemskim Raju. Po przemówieniu Beatrice śpiewa się z Psalmem 30, jak w gabinecie jutrzniowym. W tym celu wybraliśmy na antyfonę Alleluja, wymaganą podczas Wielkanocy, bardzo piękną laudę „Alleluia alto re di gloria”, którą Laudario fiorentino użył podczas zmartwychwstania.]

Voce recitante

*Ella si tacque; e li angeli cantaro
di subito "In te Domine, speravi";
ma oltre "pedes meos" non passaro. (Purg. XXX, 82-84)*

Coro Antiphona Alleluya alto re di gloria cum Ps. 30 In te, Domine, speravi

Antiphona

Alleluya, alleluya, alto re di gloria,
Che venisti et descendisti a noi per tua gratia.
Dio, dolcissimo signore, tu ne da' victoria
Che vinciamo lo mondo, el corpo et tutta superbia.
Et adiuuge la tua laude et fande lunga storia,
Fande vivere in bontade et avere in te memoria,
Ke possiamo teco regnare in sempiterna secula.
E lo dyavol sia sconficto, e 'l peccato sia dimesso,
ricevane 'n gloria.
Laudiam tutti Iesu Cristo, ke per noi fu crucifisso,
dolce re di gloria.

Psalmus 30

In te, Domine, speravi; non confundar in æternum:* in justitia tua libera me.
Inclina ad me aurem tuam;* accelera ut eruas me.
Esto mihi in Deum protectorem,* et in domum refugii, ut salvum me facias:
Quoniam fortitudo mea et refugium meum es tu,* et propter nomen tuum deduces me et enutries me.
Educes me de laqueo hoc quem absconderunt mihi,* quoniam tu es protector meus.
In manus tuas commendo spiritum meum;* redemisti me, Domine Deus veritatis.
Odisti observantes vanitates supervacue;* ego autem in Domino speravi.
Exsultabo, et lætabor in misericordia tua,* quoniam respexisti humilitatem meam;
Salvast de necessitatibus animam meam † nec conclusisti me in manibus inimici:* statuisti in loco spatioso pedes meos.

PARADISO

Agios o Theos (canto bizantino, Manoscritto Classense sec. XII)

Giustiniano, Coro

[We are in the Circle of Mercury. Justinian sings. The Hebrew word, "Malacoth" is used by St Jerome in the Vulgate to translate 'Kingdom' from its root, Melek, king. The two following pieces (Osanna and 'Voi che 'ntendendo il terzo ciel movete') are sung first separately and then as a politekstual mottetto. For this we use the Byzantine version of the Sanctus, the Agios o Theos preserved in manuscripts at Sant'Apollinare in Classe, Ravenna.]

[Jesteśmy w kręgu Merkurego. Justynian śpiewa. Hebrajskie słowo „Malacoth” jest używane przez św. Hieronima w Wulgacie, aby przetłumaczyć „Królestwo” od jego rdzenia, Melek, król. Kolejne dwa utwory (Osanna i „Voi che 'ntendendo il terzo ciel movete”) są śpiewane najpierw osobno, a następnie jako politekstowe motta. W tym celu używamy bizantyjskiej wersji Sanctus, Agios o Theos zachowanej w rękopisach w Sant'Apollinare in Classe, Rawenna.]

Voce recitante

“Osanna, sanctus Deus sabaòth,
superillustrans claritate tua
felices ignes horum malacòth!”

*Così, volgendosi a la nota sua,
fu viso a me cantare essa sustanza,
sopra la qual doppio lume s'addua.*

*ed essa e l'altre mossero a sua danza,
e quasi velocissime faville
mi si velar di sùbita distanza. (Par. VII, 1-9)*

Giustiniano, Coro Agios o Theos

Agios, Agios, Agios
Kyrios o Theos Sabaoth
Pluris uranni ke y gi tin doxi su
Osanna em ptis ipsistis
Eublogimenos o enchomenos en onomati Kyriu
Osanna em ptis ipsistis

Voi che 'ntendendo il terzo ciel movete
contrafactum di Verso l'amato li occhi suo l'amante
Carlo Martello, Voi che 'ntendendo il terzo ciel movete – Agios o Theos
contrafactum di Ave regina / Mater innoctiaie **Marchetto da Padova**
Carlo Martello, Giustiniano

[The Circle of Venus. Carlo Martello sings Dante's poem, "Voi che 'ntendendo il terzo ciel movete". This piece is a mottetto of Marchetto of Padua, composed for the consecration of the Scrovegni Chapel at Padua and which some musicologists believe echoes the structuring of Giotto's fresco cycles there.]

[Krag Wenus. Carlo Martello śpiewa wiersz Dantego „Voi che 'ntendendo il terzo ciel movete”. Utwór ten jest mottem Marchetto z Padwy, skomponowanym na konsekrację kaplicy Scrovegnich w Padwie i który, zdaniem niektórych muzykologów, odzwierciedla strukturę cykli freskowych Giotta.]

Voce recitante

*“Voi che 'ntendendo il terzo ciel movete”
e sem sì pien d'amor, che, per piacerti
non fia men dolce un poco di quiete (Par. VIII, 37-39)*

Carlo Martello Voi che 'ntendendo il terzo ciel movete

Voi che 'ntendendo il terzo ciel movete,
udite il ragionar ch'è nel mio core,
ch'io nol so dire altrui, sì mi par novo.

El ciel che segue lo vostro valore,
gentili creature che voi sete,
mi tragge nello stato ov'io mi trovo

"Tu non se' morta, ma se' ismarrita,
anima nostra, che sì ti lamenti",
dice uno spiritel d'amor gentile;
"ché quella bella donna che tu senti,

ha transmutata in tanto la tua vita,
che n'hai paura, sì se' fatta vile! (Dante, Convivio II, 6)

Carlo Martello Voi che 'ntendendo il terzo ciel movete

Voi che 'ntendendo il terzo ciel movete,
udite il ragionar ch'è nel mio core,
ch'io nol so dire altrui, sì mi par novo.

El ciel che segue lo vostro valore,
gentili creature che voi sete,
mi tragge nello stato ov'io mi trovo

"Tu non se' morta, ma se' ismarrita,
anima nostra, che sì ti lamenti",
dice uno spiritel d'amor gentile;
"ché quella bella donna che tu senti,
ha transmutata in tanto la tua vita,
che n'hai paura, sì se' fatta vile!

Mira quant'ell'è pïetosa e umìle,
saggia e cortese nella sua grandezza,
e pensa di chiamarla donna, omai!

Ché se tu non t'inganni, tu vedrai
di sì alti miracoli adornezza,
che tu dirai: "Amor, signor verace,

ecco l'ancella tua: fa che ti piace"
Canzone, io credo che saranno radi
color che tua ragione intendan bene... (Dante, Convivio II, 6)

Mater innocencie, aula venustatis.
Rosa pudicicie, cella deitatis.
Vera lux mundicie, manna probitatis.
Porta obediencie, arca pietatis.
Datrix indulgencie, virga puritatis.
Arbor fructus gracie, nostre pravitatis.
Virtus tue clemencie, me solvat a peccatis.

Agios, Agios, Agios,
Kyrios o Theos Sabaoth.

Ave Maria

[We find ourselves in the Heaven of the Fixed Stars. The song centres on Christ's Triumph and of all the Blessed ones, of whom the most splendid is Mary. The Archangel Gabriel dedicates to her a most sweet song, such that even the most pleasing earthly melody would seem be like a thunderclap.]

[Znajdujemy się w Niebie Gwiazd Stałych. Pieśń skupia się na Triumfie Chrystusa i wszystkich Błogosławionych, z których najwspanialszą jest Maryja. Archanioł Gabriel

dedykuje jej najśodszą pieśń, tak że nawet najprzyjemniejsza ziemska melodia wydawałaby się grzmotem.]

Voce recitante

*Qualunque melodia più dolce suona
qua giù e più a sé l'anima tira,
parrebbe nube che squarciata tona,*

*comparata al sonar di quella lira
onde si coronava il bel zaffiro
del quale il ciel più chiaro s'inzaffira.*

*«Io sono amore angelico, che giro
l'alta letizia che spira del ventre
che fu albergo del nostro disiro;*

*e girerommi, donna del ciel, mentre
che seguirai tuo figlio, e farai dia
più la spera supprema perché li entre».*

*Così la circolata melodia
si sigillava, e tutti li altri lumi
facean sonare il nome di Maria. (Par. XXIII, 97-111)*

Coro

*Ave Maria, gratia plena Dominus tecum
Benedicta es tu in mulieribus
Et benedictus fructus ventris tui Jesu*

*Gloria spiritus et alme **Egardus***

[The Gloria is sung. We use Egardus's Gloria in the ars nova style that Dante at that time would have heard during his exile at the court of Can Grande della Scala.]

[Śpiewa się Gloria. Używamy Glorii Egardusa w stylu ars nova, który Dante w tym czasie słyszałby podczas swojego wygnania na dworze Can Grande della Scala.]

Voce recitante

*“Al Padre, al Figlio, a lo Spirito Santo”,
cominciò, “gloria!”, tutto 'l paradiso,
sì che m'inebriava il dolce canto.*

*Ciò ch'io vedeva mi semiava un riso,
de l'universo, per che mia ebbrezza
intrava per l'udire e per lo viso,*

*Oh gioia! oh ineffabile allegrezza!
oh vita intègra d'amore e di pace!
oh senza brama sicura ricchezza! (Par. XXVII, 1-3)*

Coro Glória in excélsis Deo

Glória in excélsis Deo
et in terra pax homínibus bonae voluntátis.
Laudámus te,
benedícimus te,
adorámus te,
glorificámus te,
grátias ágimus tibi propter magnam glóriam tuam,
Dómine Deus, Rex cæléstis,
Deus Pater omnípotens.
Dómine Fili Unigénite, Iesu Christe,
Spiritus et alme orfanorum paraclite.
Dómine Deus, Agnus Dei, Fílius Patris,
primogenitus Marie Virginis Matris.
qui tollis peccáta mundi, miserére nobis;
qui tollis peccáta mundi, súscipe deprecatióem nostram
ad Marie gloriam.
Qui sedes ad déxteram Patris, miserére nobis.
Quóniam tu solus Sanctus, Mariam sanctificans,
tu solus Dóminus, Mariam gubernans,
tu solus Altíssimus, Mariam coronans.
Iesu Christe, cum Sancto Spírítu: in glória Dei Patris. Amen.

Sanctus *Gratiosus*

[We are now in the Primum Mobile, where Dante hears Hosanna sung polyphonically, while Beatrice explains to him about the hierarchies of angels and the music of the spheres. The mosaics of Florence's Baptistery show these.]

[Jesteśmy teraz w Primum Mobile, gdzie Dante słyszy śpiewaną polifonicznie Hosannę, a Beatrice opowiada mu o hierarchiach aniołów i muzyce sfer. Ukazują to mozaiki florenckiego baptysterium.]

Voce recitante

*Io sentiva osannar di coro in coro
al punto fisso che li tiene a li ubi,
e terrà sempre, ne' quai sempre fuoro. (Par. XXVIII 94 - 97)*

*L'altro ternaro, che così germoglia
in questa primavera sempiterna
che notturno Ariete non dispoglia,*

*perpetüalmente 'Osanna' sberna
con tre melode, che suonano in tre
ordini di letizia onde s'interna. (Par. XXVIII 115-120)*

Coro Sanctus

Sanctus, Sanctus, Sanctus
Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt caeli et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis.
Benedictus qui venit in nomine Domini.

Hosanna in excelsis. (Is. 6,3 – Mt. 21,9 ecc.)

Vergine madre, figlia del tuo figlio
contrafactum di Parade mentes ora

San Bernardo

[It is Thursday evening, 31 March 1300. St Bernard praises the Madonna with a sacred Franciscan lauda in Italian actually composed by Dante. We use for this the contrafactum from the Cantiga 'Parade mentes ora', a meditative and ecstatic masterpiece.]

[Jest czwartkowy wieczór, 31 marca 1300. Św. Bernard chwali Madonnę świętą laudą franciszkańską po włosku, właściwie skomponowaną przez Dantego. Używamy do tego kontrafaktu z Cantiga „Parade mentes ora”, medytacyjnego i ekstatycznego arcydzieła.]

Voce recitante

Vergine Madre, figlia del tuo figlio,
umile e alta più che creatura,
termine fisso d'eterno consiglio,
tu se' colei che l'umana natura
nobilitasti sì, che 'l suo fattore
non disdegnò di farsi sua fattura.
Nel ventre tuo si raccese l'amore,
per lo cui caldo ne l'eterna pace
così è germinato questo fiore. (Par. XXXIII, 1-9)

San Bernardo

Vergine Madre, figlia del tuo figlio,
umile e alta più che creatura,
termine fisso d'eterno consiglio,
tu se' colei che l'umana natura
nobilitasti sì, che 'l suo fattore
non disdegnò di farsi sua fattura.
Nel ventre tuo si raccese l'amore,
per lo cui caldo ne l'eterna pace
così è germinato questo fiore. (Par. XXXIII, 1-9)